

Hur dömer vi, och vad blir konsekvensen?

Vi är nog många som följt TV-serien Domstolen-Friad eller fälld. Jag tror också att ett flertal av oss, involverats i diskussioner med människor, om utfallet och hur domen gick till. Inspelningarna var från riktiga rättegångar, men tyvärr visades inte allt, och då är det lätt att undra varför man dömt som man gjorde. Jag fick mig i alla fall en tankeställare, och började fundera på, hur jag dömer, och vilka konsekvenser det får.

Det är några saker som vi måste hålla i minnet, om vi skall känna att vi tagit ett bra beslut, när vi dömer:

- En vanlig åtalad människa verkar aldrig lika säker och förtroendefull, som en polis eller annan myndighetsperson, som vittnar. Den åtalade är mycket mer osäker, ovan vid situationen, och har mycket mer att förlora på att inte bli trodd.
- Även om vi känner att målet handlar om en avskryvård händelse, där vi känner starkt för att fälla den skyldige. Så blir det dubbelt fel om vi fäller en oskyldig.
 - Vi låter den skyldige fortsätta att vara fri, och kan härigenom fortsätta sitt kriminella liv.
 - Vi förstör livet för en person, som inte är skyldig och får då:
 - avtjäna ett straff
 - försvårad återanpassningen i samhället och vitt arbete på grund av att han/hon:
 - Hamnat i straffregistret, och kan därför inte
 - ta lån
 - inneha många olika arbeten och uppdrag.
 - skaffa sig hyreskontrakt
 - En stor ekonomisk skuld som, på grund av:
 - Skadestånd
 - Böter
 - Vårdkostnader
- Nu behöver det inte vara ett mycket allvarligt brott, för att en dom skall orsaka stor skada för den åtalade, då även mindre mål noteras i straffregistret och även viss ordningsbot, ger extra konsekvenser för den dömde.
 - Trafikbrott, kan resultera i:
 - indraget körkort
 - Att man förlorar sin anställning
 - Bötesbelopp

Hur skall vi minimera risken att vi döma en oskyldig?

Grundregeln, är att det måste stå utom all tvivel, baserat på den bevisning som presenteras i rättssalen, att den åtalade är skyldig. Så fort det finns den allra minsta osäkerhet, skall vi frikänna. Konsekvensen blir att ett flertal skyldiga inte blir dömda, men det är att föredra framför risken att både den skyldige fortsätter att vara fri, samtidigt som en oskyldig döms att avtjäna straffet, med alla dess konsekvenser.

Vi måste förstå att en åtalad inte kan agera lika självsäkert och inge samma förtroende som en vittnande myndighetsperson. Detta speciellt om den åtalade inte blivit tilldelad en försvarare, utan

själv tvingas att hantera situationen. Ibland kan jag känna att det är lite övermaga, att begära att en åtalad, som kanske är oskyldig, tvingas att antingen själv bekosta en duktig förvarasadvokat, eller försöka hantera situationen själv, med samma auktoritet som åklagare och vittnen.

Ibland undrar jag om inte det största brottet i ett rättssamhälle, är att döma en oskyldig människa, och härigenom förstöra dennes liv, samtidigt som in skyldig person går fri.